

Forfatter: Heiberg, P. A.

Titel: Udrag fra De Vonner og Vanner

Citation: Heiberg, P. A.: "Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter", i Heiberg, P. A.: *Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter*, udg. af Otto Borchsenius ; Fr. Winkel Horn , 1884, s. 496. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibergpa01val-shoot-idm140167175943712/facsimile.pdf> (tilgået 03. maj 2024)

Anvendt udgave: Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter

figer: Tænter De, at De har Deres Pjntanter for sig, som De, for et Maaltid Mad, kan begje igjennem saa meget, som De vil?"

Herudi kunde altsaa min Brøde ikke ligge; den maatte søges paa et andet Sted; og nu faldt jeg da paa Krølen ved Sommerens Revellé i første Akts anden Scene, hvor hun siger: „den blaa Skole har en Portion Kyffe, som ikke enhver anden har, thi hvoraf kan det vel komme sig, at den blaa Skole altid temmelig let faar Afgang i en brau Mandes Hus, uden at den juu behøver Slaaktstak og Familie-Forbindelser for at hjælpe sig derind?" Her er vel ikke den røde Skole nævnet som en Modvæiting imod den blaa; men — jeg nægter det ikke — jeg har tænkt mig den fastedes ved at skrive denne Revellé, som grunder sig paa en uimodsigelig Sandhed, der vel kan være uregelmæssig for den Stand, der hører til denne Stand, men paa ingen Maade fornærme ham. Sagen er fornemmelig her at undersøge, om Sætningen indeholder Sandhed; og her opfæder jeg enhver Mand af Middelstanden — Kvindens Datter kjender jeg kun af Navn; og ønsker ikke at kjende dem nærmere —, men liker dem, der have vovet eller tilsvarende Sigebørn, at sige, enten de hellere vil se den blaa eller den røde Skole i deres Huse? Svaret vil ufejlsbartigen udfalde til Fordel for den sorte Mening; heraf er ikke, at Forfærelses-Kanden skal bo i højere Grad hos den ene end hos den anden; langt fra! men en Spøffert kan snarere se sig i Stand til, paa en enfsandig Maade at forserge en Kone og Børn ved Landofficeren. Antallet paa de første er langt mindre end paa disse sidste, og sølgelig Proportionen af de flet tusende og uedrige Personer i begge Stater — hvoraf der gives nogle i enhver Stand — saakendure til Fordel for Spøfferten. Leetheden til at blive Officer er større i hin end i denne Stand. Hos Spøffertene kræves uimodsigelige og bruvte Kundskaber, naar man derimod kun hveden har spurgt derom hos den subalterne Land-Officer; og at Kundskaber forfure Søderne, er uagtetligt:

... didicisse fideliter artes

Emollit moros, nec sinit esse feros*).

Jagen kan blive Spøffert, med mindre han ser Vars. Den har været opdraget til Standen; for at blive Land-Officer derimod. Spørges hveden: hvad har du været? men: hvorledes ser du ud? Hun har flere Gage, flere Retformligheder og altsaa bedre Lejlighed til at

* Det forstaar sig selv, at den mørkerøde Skole er en gammel indkommen Undtagelse herfra, og i hele Sammentigningen. Om den gjælder alt, hvad der er sagt om den blaa.

Didicisse fideliter o. s. v. det grundig at have tilegnet sig Kundterne blødgjør Søderne og forbyder os at være vilde. — Den mørkerøde Skole bærer af Artilleriet.